

Woordvoering PRO21 - Mogelijke locaties opvang asielzoekers, 24 oktober 2024

Eerste termijn

Twee weken geleden was de commissievergadering over dit onderwerp. Er waren toen veel mensen die gebruik maakten van de mogelijkheid om in te spreken. En we begrijpen dat mensen die wonen of werken in de buurt van één van de vier locaties die het college nu voorstelt zorgen, vragen, ideeën of wensen hebben. En we begrijpen ook dat een deel van de mensen die toen insprak zich niet gehoord voelden. We hebben het daar in de fractie over gehad de afgelopen periode en geconstateerd dat wij tijdens de commissievergadering geen reactie hebben gegeven aan de insprekers. Dat willen we daarom vandaag alsnog doen.

De meest voorkomende emotie die door insprekers werd genoemd was angst. Dat het door de opvang niet meer veilig is. En we hebben geprobeerd ons voor te stellen hoe wij het zelf zouden vinden als wij de boodschap zouden krijgen dat asielzoekers direct naast ons huis zouden worden opgevangen. Maar het probleem is: wij kunnen ons dat niet echt voorstellen. Want bij ons gebeurt het nu niet. Wat wij wel kunnen begrijpen is hoe angst voelt. Wat dat met je doet. En dat angst leidt tot onrust, weerstand en alles om te voorkomen dat die angst werkelijkheid wordt.

En deze angst voor een onveilige leefomgeving. Die hoor je in combinatie met de opvang van asielzoekers regelmatig. En het zijn ook de beelden in de media, bijvoorbeeld van het aanmeldcentrum in Ter Apel. Waar asielzoekers zich aanmelden en in afwachting zijn van een plek in één van de asielzoekerscentra in ons land. Waar 2000 asielzoekers verblijven. Of van Budel waar maximaal 1500 asielzoekers verblijven. En de overlast die een kleine groep veilige landers veroorzaakt.

En die angst voor een onveilige leefomgeving, gaat dat weg door het plaatsen van een hek? Het installeren van een camera? Minder asielzoekers opvangen op een locatie? Wij denken van niet. Maar het eerlijke verhaal is dat in onze gemeente nu niemand weet hoe het straks precies zal gaan als wij asielzoekers op gaan vangen. Want wij hebben in onze gemeente daar nog geen ervaring mee. Dat betekent dat we moeten leren van andere gemeenten waar wel asielzoekers opgevangen worden. En waar die opvang goed gaat. En dat we de asielzoekers ook moeten leren kennen, want de beelden die de meesten van ons nu hebben van asielzoekers komen van de media. En van via-via verhalen. Van je tijdlijn op social media. En dat zijn vaak beelden van overlast, niet de positieve verhalen. Over de dankbaarheid van asielzoekers dat zij hier een veilige plek hebben. Over de wens om iets terug te doen voor die veiligheid. De echte verhalen, de echte mensen. En onbekend maakt onbemind. PRO21 denkt daarom dat een deel van de oplossing voor de angst daar zit. In het echte contact.

PRO21 vindt het medemenselijk en solidair dat wij als gemeente Nijkerk onze verantwoordelijkheid nemen om asielzoekers op te vangen. Om hen de veilige plek te bieden die ze nodig hebben. Daarbij voelen wij ook de verantwoordelijkheid voor onze inwoners. En vinden we het belangrijk om rekening te houden met de draagkracht rondom de locatie waar die

opvang plaats gaat vinden. Het college heeft een voorstel gedaan voor vier locaties voor de opvang van in totaal 278 asielzoekers. Aan het participatieproces om te komen tot de locaties voor asielopvang hebben veel inwoners meegedaan, bijvoorbeeld door naar een inloopbijeenkomst te gaan of door de enquête in te vullen. Dat heeft veel informatie opgeleverd. Al die informatie lezen we terug in het participatieverslag. PRO21 is blij om te lezen dat het college heeft geluisterd naar de zorgen, vragen, ideeën en wensen in de samenleving. En we bedanken iedereen die heeft meegedaan aan het participatieproces en iedereen die hard heeft gewerkt om dit ingewikkelde proces te doorlopen.

Op basis van dat participatieverslag en een transparant afwegingskader heeft het college vier locaties gekozen om verder uit te werken. Deze vier locaties zijn verspreid over onze kernen, twee in Nijkerk, één in Hoevelaken, één in Nijkerkerveen.

Beide locaties in Nijkerk zijn bestaande panden. Dat maakt het mogelijk om op relatief korte termijn opvang te realiseren. Een plan van aanpak daarvoor zal het college aan ons als gemeenteraad voorleggen in januari 2025. En daarbij vragen we ons af of de term 'plan van aanpak' de lading voldoende dekt. Want het gaat over het proces, de inhoud en de haalbaarheid. Over de stappen die in de volgende fase gezet gaan worden, hoe dat gedaan wordt, wie daarbij betrokken zijn en over de inhoud en of het haalbaar is. Hoe gaat de locatie er dan uitzien, welke afspraken en maatregelen daarbij horen, hoe het financiële plaatje eruit ziet, enzovoort.

Voor de locaties in Hoevelaken en Nijkerkerveen geldt dat daar nog geen bebouwing is en dat deze gecombineerd gaan worden met woningen voor jongeren en starters. Dat vindt PRO21 een goed idee. Om zo wat te doen aan de mogelijkheden voor jongeren en starters om een woning in onze gemeente te vinden en voor de integratie van de asielzoekers.

Over de locatie in Hoevelaken aan de Middelaarseweg hebben insprekers vragen gesteld over het afwegingskader, omdat zij van mening zijn dat de beoordeling niet klopt. Waardoor de locatie hoger is geëindigd dan op basis van de beoordeling die zij zelf hebben gedaan. PRO21 ziet een uitgebreid en weloverwogen afwegingskader waarin verschillende aspecten zijn beoordeeld. Waarbij het natuurlijk zo is dat een deel van de onderdelen van het afwegingskader subjectief is. Dat is niet te voorkomen. Daarnaast zijn bepaalde wensen soms in strijd met elkaar. Zoals de wens om een locatie in het buitengebied of aan de rand van de kernen. En de wens om sociale controle en voorzieningen nabij de locatie. Dit alles maakt dat een afwegingskader nooit 100% perfect is. Dat beseffen wij ook. Tijdens het gesprek dat wij afgelopen dinsdag met een aantal bewoners van de Middelaarseweg hadden bleek dat ondanks de gesprekken die zij met de gemeente, zowel met ambtenaren, als met het college hadden gehad zij nog geen duidelijkheid hebben over het verschil in inzicht over het beoordelen van de locatie aan de Middelaarseweg. Wij vinden het belangrijk dat die duidelijkheid er wel is en willen daarom aan het college vragen om dit uit te leggen.

Dan de locatie aan het Koolhaaspark. Vanuit Nijkerkerveen krijgen wij vaak het verzoek om maximaal 28 asielzoekers in de kern Nijkerkerveen op te vangen. Dat aantal past niet bij de minimale eis die het COA stelt voor het aantal asielzoekers op een kleinschalige opvanglocatie.

En daarmee zou het vasthouden aan dat aantal leiden tot geen opvang in Nijkerkerveen. Met het verspreiden van de opvang over de kernen, rekening houdend met de opvang van 239 Oekrainers in Nijkerk vinden wij het opvangen van 50 asielzoekers Nijkerkerveen realistisch. En wij zijn ervan overtuigd dat er ook in Nijkerkerveen plek zowel fysiek als in de harten van de mensen is voor de opvang van asielzoekers. En volgens ons kan dat op deze locatie, waar dominee Koolhaas voor het rode dorp zorgde. Een van de eerste sociale woningbouwprojecten van ons land. Voor hen die het het meest nodig hadden. Het plan van aanpak voor zowel de locatie aan de Middelaarseweg als bij het Koolhaaspark komt in maart 2025.

Voor PRO21 is het belangrijk dat in de plannen van aanpak die het college voor de vier locaties gaat opstellen duidelijk wordt wat de rol van de gemeenteraad is. We maken graag gebruik van de mogelijkheid om te benadrukken welke punten daarbij voor ons in ieder geval belangrijk zijn.

- De uitkomsten van het participatieproces met direct omwonenden, met mensen die iets verder van de locatie wonen, met mensen die langs mogelijke routes wonen, met mensen en maatschappelijke organisaties die iets willen doen voor de asielzoekers.
- Een concreet goed uitgewerkt veiligheidsplan.
- De afspraken met het COA en over het beheer.
- De businesscase zodat het financiële plaatje duidelijk wordt en wie dan wat betaalt.
- Aandacht voor het ontmoeten en leren kennen van elkaar. Zodat de asielzoekers straks onderdeel zijn van de samenleving. En dat duidelijk wordt gemaakt dat opvang op deze locaties echt mogelijk is.
- Het perspectief voor omwonenden, met in ieder geval duidelijkheid over de duur van de opvang en wat er daarna met de locatie gebeurt.

En als opvang toch niet mogelijk blijkt op een locatie dan verwacht PRO21 dat het college daarmee zo snel mogelijk terugkomt naar de raad. Met een voorstel voor een alternatieve locatie in dezelfde kern.

Tweede termijn

PRO21 stemt in met het voorstel van het college om vier kleinschalige opvangplekken voor asielzoekers, aan de Nijverheidsstraat 7 en Beurtschipper 3 in Nijkerk, de Middelaarseweg in Hoevelaken en de hoek Koolhaaspark-Amersfoortseweg in Nijkerkerveen uit te werken in een plan van aanpak.

We zijn ons er daarbij van bewust dat we dat doen in een tijd waarin het onderwerp asielopvang de samenleving bezighoudt. Waarbij in de landelijke politiek vooral wordt gepraat over maatregelen. Maar tot op heden zijn er geen maatregelen genomen die van invloed zijn op de instroom en zeker geen maatregelen over de opvang van al in ons land aanwezige asielzoekers, waardoor de druk op gemeenten die al wel hun verantwoordelijkheid hebben genomen toeneemt. PRO21 is daarom blij dat wij als Nijkerk nu een volgende stap zetten om

solidair te zijn met die gemeenten. En om medemenselijk te zijn voor asielzoekers, gevlucht voor oorlog, geweld of vervolging. Om hen de veilige plek te geven die ze nodig hebben.

En dit zal niet het laatste moment zijn waarop we het in onze gemeente over de opvang van asielzoekers zullen hebben. Met de plannen van aanpak zal een intensief participatietraject volgen. Om zo het gesprek te voeren met mensen die de opvang direct raakt. Want opvang in de buurt van waar je woont heeft invloed op je leefsituatie. Daar zijn we ons bewust van en moet er dus aandacht voor zijn. En aandacht betekent gehoord worden en voelen, meepraten, dat er geluisterd wordt én dat daar binnen de mogelijkheden ook iets mee gedaan wordt. Concreet, met duidelijke afspraken. En als het niet kan uit te leggen waarom niet. Dat willen we dus terugzien in de plannen van aanpak. Om zo de invloed op de leefsituatie zo min mogelijk te maken of anders gezegd binnen de mogelijkheden zo positief als mogelijk.

En dat zullen niet altijd gemakkelijke gesprekken zijn. Daarbij is het belangrijk dat we ons ervan bewust zijn en blijven: we hebben allemaal een eigen mening. Dat is oké. Bedreiging en intimidatie zijn niet oké. Waar het om gaat is dat we begrip en respect hebben voor elkaar. Dat we naar elkaar luisteren, zodat we weten waarom iemand iets vindt. Door vragen te stellen, zodat we elkaar ook echt begrijpen. Met een open houding en door het bieden van ruimte geven om zorgen, wensen en ideeën te delen.